

Serious games + speciaal onderwijs = ?

Ervaringen met de Kinect en “Schatteneiland”

Implementatieplan & Productverantwoording

Marloes Albers & Annelies van der Lee

Mei 2015

Implementatieplan

Dit implementatieplan is geschreven ter ondersteuning van het adviesrapport “Serious games + speciaal onderwijs = ? Ervaringen met de Kinect en ‘Schatteneiland’”. Er is per betrokken organisatie beschreven hoe er te werk kan worden gegaan met het advies.

Axendo

Het advies voor Axendo bestaat uit aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van het spel Schatteneiland. De gegeven adviezen zijn besproken met twee medewerkers van Axendo. Zij gaven aan dat de adviezen haalbaar en realistisch zijn en dat zij er mee aan de slag kunnen. Dit laat zien dat er draagvlak voor is. Ze gaven ook aan dat er nog geen tijdsplanning is gemaakt voor de verdere ontwikkeling van het spel omdat dit afhankelijk is van organisatorische processen binnen Axendo. Daarnaast hebben de onderzoekers geen technische achtergrond en kunnen zij dus geen uitspraken doen over de technische aspecten. Het is aan Axendo om daar verdere keuzes in te maken. Dit geldt ook voor de stappen die verder genomen moeten worden wat betreft taakverdeling.

In het adviesrapport staan verschillende adviezen over het aansluiten van het spel bij de doelgroep. Om deze adviezen uit te kunnen voeren is het van belang dat Axendo in gesprek blijft met organisaties zoals het Lectoraat Levensloopbegeleiding bij Autisme en Scholengemeenschap De Brouwerij. Op die manier kunnen zij informatie inwinnen over hoe het spel het beste kan voldoen aan de behoeften en wensen van de doelgroep. Om te inventariseren of de uitvoering van de adviezen goed verloopt kunnen demo versies op De Brouwerij getest worden of aan De Brouwerij worden getoond.

Lectoraat Levensloopbegeleiding bij Autisme

Het doel van het gevoerde onderzoek was ontdekken of Schatteneiland geschikt is voor gebruik. Omdat dit nu nog niet het geval is doordat het spel nog niet af is, is de kern van het advies voor het lectoraat dat er verder onderzoek nodig is om dit definitief te kunnen bepalen. Omdat het tijdspad van de ontwikkeling van Schatteneiland nog niet vast staat, kunnen er nog geen uitspraken gedaan worden over een tijdspad voor verder onderzoek. Wanneer Schatteneiland verder ontwikkeld is kan het lectoraat beslissen of en hoe zij hier verder onderzoek naar willen doen.

In het adviesrapport worden twee mogelijkheden gegeven voor vervolgonderzoek: een kwalitatief onderzoek naar hoe de gebruikers het spel ervaren en een effectmeting met

betrekking tot de didactische vaardigheden. Bij een kwalitatief onderzoek kan eenzelfde onderzoek gedaan worden als nu gedaan is, met enkele aanpassingen die beschreven staan in het adviesrapport. Wanneer hiervoor gekozen wordt kan dit gedaan worden in de vorm van een nieuw afstudeeronderzoek. Bij een effectmeting zal een nieuwe onderzoeksaanpak ontworpen moeten worden. Wanneer hiervoor gekozen wordt zal er gekeken moeten worden of dit in het tijdspad van een afstudeeronderzoek past of dat er een groter onderzoek nodig is.

In de opzet van een vervolgonderzoek zal er rekening gehouden moeten worden met de behoeften van de doelgroep. Zoals beschreven in het adviesrapport zorgt een autisme spectrum stoornis voor specifieke behoeften bij de leerlingen. Hierbij kan gedacht worden aan structuur in de sessies, goed werkende apparatuur en dat de leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt.

Scholengemeenschap de Brouwerij

Uit het onderzoek blijkt dat De Brouwerij open staat voor het gebruik van Schatteneiland en de Kinect, maar dat er nu niet bepaald kan worden of het spel bruikbaar is omdat het nog niet voldoende ontwikkeld is. De Brouwerij kan een bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van Schatteneiland door aan de hand van bijvoorbeeld demo versies van het spel aanvullende feedback te geven aan Axendo. Hierdoor kan Axendo het spel zo goed mogelijk laten aansluiten bij de wensen en behoeften van de leerlingen en leerkrachten van De Brouwerij. In het adviesrapport staan punten die hierbij besproken kunnen worden. Wanneer Schatteneiland af is kan De Brouwerij het spel in gebruik nemen.

In het advies voor De Brouwerij worden een aantal randvoorwaarden beschreven die nodig zijn om Schatteneiland en de Kinect in gebruik te nemen. Deze zijn:

- *Het gebruiken van de Kinect dient niet afleidend te zijn voor de leerlingen die op dat moment niet met de Kinect werken. Om dit te waarborgen is een aparte ruimte of afgeschermd deel van de klas nodig. Wanneer er voor een aparte ruimte gekozen wordt is er ook extra personeel nodig om de leerlingen die niet alleen gelaten kunnen worden te begeleiden.*

Om aan deze randvoorwaarde te voldoen moet er geïnventariseerd worden of het mogelijk is om een deel van de klas af te schermen of dat een aparte ruimte nodig is. Wanneer er voor een aparte ruimte gekozen wordt is hier extra personeel voor nodig.

Voor deze maatregelen is geld nodig. De directie zal moeten beslissen of zij dit geld beschikbaar stellen. Wanneer dit geld er niet is zal er gekeken moeten worden naar alternatieve bronnen als subsidies of zal er naar alternatieve oplossingen moeten worden gezocht.

- *Om de Kinect en Schatteneiland goed te kunnen implementeren moet er voldaan worden aan de praktische randvoorwaarden zoals een goed werkende internetverbinding en goed werkende apparatuur.*

Om aan deze randvoorwaarde te voldoen moet er eerst bepaald worden of de huidige praktisch punten zoals de internetverbinding voldoende zijn voor het gebruik van Schatteneiland en de Kinect. Wanneer dit niet het geval is zal er geïnvesteerd moeten worden in de verbetering hiervan. Hiervoor zal de directie moeten beslissen of zij dit geld beschikbaar stellen. Wanneer dit geld er niet is kan er gekeken worden naar alternatieve bronnen als subsidies.

Omdat het in gebruik nemen van de Kinect een grote investering is zullen er afspraken gemaakt moeten worden om de apparatuur goed te onderhouden.

Wanneer de definitieve versie van Schatteneiland beschikbaar is zal De Brouwerij moeten beslissen of zij er daadwerkelijk gebruik van gaan maken. Hiervoor kan de directie een commissie of werkgroep aanstellen. Die commissie zal moeten bepalen of er aan de praktische randvoorwaarden voldaan kan worden. Daarnaast zullen zij de vraagstukken die in het adviesrapport benoemd worden in overweging moeten nemen om uiteindelijk tot een besluit te komen. Tot slot zou het, wanneer Schatteneiland en de Kinect in gebruik genomen worden, zinvol zijn om de leerkrachten een training te geven over het gebruik ervan. Tijdens deze training zouden ze dan ook met de Kinect kunnen oefenen, om er een compleet beeld van te krijgen. Deze training kan ontwikkeld worden wanneer Schatteneiland af is, zodat de training hier op aansluit.

Productverantwoording

Productverantwoording van het adviesrapport “Serious games + speciaal onderwijs = ? Ervaringen met de Kinect en ‘Schatteneiland’”.

De voornaamste conclusies van het onderzoek “Serious games + speciaal onderwijs = ? Ervaringen met de Kinect en ‘Schatteneiland’” zijn gebaseerd op het feit dat Schatteneiland nog niet af is. Op dit moment is het spel nog niet geschikt voor gebruik op de Brouwerij en kunnen de leerkrachten nog weinig zeggen over of zij het spel daadwerkelijk zouden gebruiken in de klas.

Na het schrijven van de conclusies van het onderzoek is overleg gepleegd met de O&I begeleider, Yvonne Burghard, en de begeleider vanuit het lectoraat, Maurice Magnée. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat er het beste een adviesrapport geschreven kon worden met de adviezen voor de verschillende betrokken partijen. Omdat Schatteneiland op dit moment nog niet geschikt is, maar de verschillende partijen wel open staan voor gebruik, moet er eerst verder gewerkt worden aan het spel voordat er verdere stappen genomen kunnen worden. Het uiteindelijke doel is dat het spel daadwerkelijk gebruikt kan gaan worden in het onderwijs. Naar aanleiding van het onderzoek wordt advies gegeven aan de betrokken partijen welke stappen zij kunnen nemen om dit doel te bereiken.

Er is gewerkt met drie organisaties: Axendo, het lectoraat Levensloopbegeleiding bij Autisme en Scholengemeenschap De Brouwerij. Voor elke organisatie is een advies opgesteld. Er is voor gekozen om de adviezen te scheiden omdat zij specifiek voor elke organisatie zijn.

Op basis van de conclusies van het onderzoek zijn voor Axendo adviezen opgesteld voor de verdere ontwikkeling van Schatteneiland. Om te verzekeren dat de adviezen voor Axendo haalbaar en realistisch zijn, zijn deze voorgelegd aan de medewerkers van Axendo. Zij gaven aan dat de adviezen inderdaad geïmplementeerd zouden kunnen worden en dat ze meegenomen zouden worden in het verdere ontwikkelingsproces. De adviezen voor Axendo zijn toegespitst op de behoeften van de doelgroep: basisschoolleerlingen met ASS. Door de specifieke behoeften van deze leerlingen is het essentieel dat hieraan voldaan wordt om het spel voor hen bruikbaar te laten zijn.

Voor het lectoraat is het advies gegeven verder onderzoek te doen zodra Axendo Schatteneiland aan de hand van de gegeven adviezen heeft aangepast. Het lectoraat wil graag onderzoeken of Schatteneiland geschikt is voor gebruik in het speciaal onderwijs; om daar antwoord op te kunnen geven is verder onderzoek nodig.

De adviezen voor De Brouwerij komen voort uit de interviews met de leerkrachten en de ervaringen tijdens het onderzoek met de Kinect en Schatteneiland. De Kinect en Schatteneiland zijn nog helemaal nieuw voor de leerkrachten. Hun ideeën zijn dus gebaseerd op ervaringen met andere ICT middelen en wat ze nu weten over de Kinect. Omdat Schatteneiland nog niet af is, kan er nog geen concreet plan gemaakt worden over de implementatie van het spel op De Brouwerij. Op basis van de conclusies van het onderzoek zijn er echter wel een aantal randvoorwaarden en belangrijke vragen naar voren gekomen met betrekking tot de invoering van het spel in het onderwijsprogramma. Deze zijn verwerkt in het advies.